

Készítette: Kránitz Péter Pál, vezető kutató, MKI
Seremet Sándor, vezető kutató, MKI
Harb Jad Marcell, kutató, MKI
Stefán Csaba, kutató, MKI
Salát Gergely, vezető kutató, MKI
Vass Ágnes, kutatási igazgató, MKI
2024. december 19.

Az elszigeteltség mítosza: Magyarország nemzetközi kapcsolatai 2024-ben

A 2024-es év nemcsak amiatt volt fontos a nemzetközi politikában, mert választási szuperév volt, és az év folyamán több mint másfél milliárd ember járult az urnák elé. Az egész világon zajló, több mint hetven választáson a világ számos államában lett új az elnök vagy a miniszterelnök, illetve az Európai Parlament is új pártcsaládokkal kezdte meg munkáját 2024 nyarán. Ezek a fejlemények önmagukban is számos új változást hoztak, miközben a világpolitika sem állt meg, hanem épp ellenkezőleg, turbulensen változott. Az ukrán-orosz konfliktus további alakulása egyre bizonytalanabb, miközben a közel-keleti erőviszonyok teljes mértékben átalakultak, az EU versenyképessége tovább csökkent és még csak körvonalazódik, mi várható Donald Trump második elnökségétől és az milyen hatással lesz a csendes-óceáni térségre és a Kínával való kapcsolatokra. Mindeközben Manfred Weber, az EPP európai parlamenti képviselője szerint is, Magyarország egyre inkább [elszigetelődik](#) a kormány külpolitikája miatt, senki nem akar Budapestre jönni. Hasonlót [állított](#) Dávid Pressman budapesti amerikai nagykövete is, aki szerint Magyarország a NATO-n belül szigeteli el saját magát. Ehhez képest a magyar külpolitika komoly sikereket ért el, nemcsak azzal, hogy az itt megrendezett Európai Politikai Közösség csúcstalálkozójára valamennyi nyugati vezető eljött, hanem azáltal is, hogy mára a magyar miniszterelnök lett az egyik olyan politikus az EU-n belül, akivel valamennyi vezető keletről, nyugatról, északról vagy délről, szóba áll és akinek komoly alkupozíciója lehet olyan jövőbeni kérdésekben, amelyek a térség biztonságát és prosperitását is nagyban befolyásolják.

Azon túl, hogy 2024 második felében Magyarország az Európai Unió Tanácsának soros elnöke, számos olyan külpolitikai és diplomáciai előrelépés, megállapodás és esemény történt, amely igazolja Magyarország kelet és nyugat közötti híd szerepét. Egy évtizedes adósságát törlesztette a magyar diplomácia például azzal, hogy 2022 decemberében újra felvette a diplomáciai kapcsolatokat

Örményországgal. Az azóta dinamikusan fejlődő magyar-örmény kétoldalú kapcsolatok 2024 elején érték el csúcukat, hiszen február 6-án Budapestre látogatott Vahagn Hacaturján örmény köztársasági elnök. A magyar államfővel kölcsönösen elhatározták, nagykövetséget nyitnak a két ország fővárosában, és az eddigieknél jobban elmélyítik a két állam gazdasági, oktatási és kulturális együttműködését. Szijjártó Péter magyar külügyminiszter szeptemberben járt Jerevánban, ahol felajánlotta, Budapest kész otthont nyújtani az örmény-azeri békeszerződés aláírásának.

A bilaterális találkozók közül idén a legtöbb figyelmet Xi Jinping kínai államelnök-pártfőtitkár látogatása volt. Az utóbbi években a magyar-kínai kapcsolatok területén leginkább a gazdasági fejlemények voltak meghatározók, Kína hazánk egyik meghatározó befektetőjévé vált, miközben évek óta Magyarország legnagyobb EU-n kívüli kereskedelmi partnere. A politikai viszony is kifejezetten jó, a magyar-kínai kapcsolatok minden korábbinál szorosabbak. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy e kapcsolatok nem korlátozódnak a gazdaság és a politika szféráira, a magyar-kínai együttműködésnek számos dimenziója van, a jelenlegi konkrét együttműködéseket sok évtizedes építkezés előzte meg a legkülönbözőbb területeken. A kétoldalú kapcsolatok további építésének külső környezete is változóban van, az Egyesült Államok és szövetségesei, valamint Kína közti feszültség növekedésével hazánknak egyre több konfliktussal kell szembe néznie, ha bizonyos területeken szorosabbra akarja fűzni a viszonyát az ázsiai országgal. Ebben a környezetben a magyar érdekek akkor érvényesülnek leginkább a gazdasági konnektivitás megőrzését illetően, ha az EU el tudja kerülni, hogy egy, az USA világhatalmi pozícióinak megőrzését szolgáló Kína-stratégiát erőltessenek rá. A magyar külpolitika ezt úgy tudja leginkább elősegíteni, ha támogatja Brüsszel azon törekvéseit, amelyek nem ideológiai alapon szorgalmazzák a kínai gazdaságról való leválását, hanem csökkentik az ellátási láncok sebezhetőségét, és valóban erősítik az európai vállalatok technológiai versenyképességét.

A nyáron tartott európai parlamenti választások után, amelyen a jobboldali pártok erősödtek meg, jött létre a Patrióták Európáért politikai szövetség, amely az Európai Parlament jelenleg harmadik legnagyobb képviselőcsoportja. A szuverenista, erős nemzetek Európája felé elkötelezett, jobboldali csoportosulás alapító tagja volt a magyar miniszterelnökön kívül a cseh Andrej Babiš (az ellenzéki ANO párt vezetője), valamint Herbert Kickl, az osztrák FPÖ vezetője. A frakciónak jelenleg 12 országból 86 képviselője van. A frakció legnagyobb küldöttsége a francia Nemzeti Tömörülés, így a frakció vezetője Jordan Bardella lett. A Patrióták budapesti frakcióülése előtt a magyar

miniszterelnök „a migráció- és háborúpárti Brüsszel ellenzékeként” jellemezte magát a frakciót, amelynek célja az európai identitás őrzése, az EU-tagállamok nagyobb szuverenitásának támogatása, az európai zöld megállapodás felülvizsgálata, valamint az illegális migráció elleni határozott fellépés.

Az Európai Unió Tanácsának soros elnöksége lehetővé teszi az egyes tagállamok számára, hogy fél éven át elnököljenek a Tanács ülésein, és meghatározzák annak napirendjét. A hat hónapos periódus kemény időhatárt szab az egyes tagállamoknak, ráadásul a második féléves elnökségek általában rövidebbek, mivel a nyári szabadságolások és az év végi ünnepek kevesebb munkát tesznek lehetővé. Ötévente pedig az intézményi átmenet, amikor új Európai Parlament és Európai Bizottság jön létre, akár meg is béníthatja a jogalkotást azon elnökségek idejére, amelyek ebbe a periódusba esnek. A magyar elnökségnek 2024. második félévében mindkét hátránnyal meg kellett küzdenie, mégis komoly sikereket ért el. Az intézményi átmenetet sikeresen biztosította az újonnan létrejövő EP-vel és a december 1-jén hivatalba lépő Európai Bizottsággal is, és tisztességes közvetítőként dolgozik együtt a tagállamokkal és az intézményekkel is. Az előző elnökséghez hasonlóan, Magyarország Spanyolországgal és Belgiummal együtt alkotja az elnökségi triót, 2025 januárjában a stafétát Lengyelországnak adja majd át. A magyar kormány elnökségi programjában hét prioritást határozott meg, amelyek közül decemberre valamennyi területen sikerült előrelépést elérnie. Ezek közül is kiemelkedik a versenyképesség, a bővítéspolitika, a schengeni övezet bővítése, valamint a gazda-központú mezőgazdasági politika. A magyar EU elnökség egyik legfontosabb mérföldköve a Budapesti Nyilatkozat elfogadása volt, amely a versenyképességi paktumról lefolytatott vita eredményeként született. A dokumentumban 12 pontban jelölték meg a fő cselekvési területeket, amelyek között fontos szerepet tölt be pl. az egységes piac megerősítése. A magyar uniós elnökség számára kiemelten fontos volt a nyugat-balkáni országok csatlakozási folyamatának előmozdítása. Október közepén az EU a magyar elnökség égisze alatt megkezdte a csatlakozási tárgyalásokat Albániával, megnyitva az első tárgyalási fejezeteket. Decemberben pedig hét és fél év után Montenegróval sikerült három csatlakozási fejezetet lezárni, ezek a szellemi tulajdonjogra, az információs társadalomra és médiára, valamint a vállalkozás- és iparpolitikára vonatkoznak. Történelmi léptékű eredmény, hogy a magyar EU-elnökség aktív közbenjárásával sikerült elérni, hogy 2025. január 1-től megszűnik a szárazföldi határellenőrzés Románia és Bulgária uniós határain, vagyis a két ország a schengeni övezet teljes jogú tagjává válik.

A Budapesti Egyezmény aláírása előtti napon, 2024. november 7-én, szintén Budapest látta vendégül az Európai Politikai Közösség csúcstalálkozóját is. Ez az esemény volt Magyarország történetének legnagyobb diplomáciai eseménye: 48 delegáció vett rajta részt, köztük az Európai Tanács, az Európai Bizottság és az Európai Parlament elnöke is, valamint a NATO és az Európa Tanács főtitkára, és az EBESZ képviselői is jelen voltak. A csúcstalálkozón számos bilaterális és multilaterális egyeztetés valósult meg, amelyek közül kiemelkedő volt a görög-török-ciprusi döntéshozók egyeztetése. A párhuzamos szekcióülések fő témái a gazdasági biztonság és a konnektivitás, valamint a migráció voltak.

2024 fontos év volt a Türk Államok Szervezete szempontjából is, amelynek Magyarország megfigyelő tagja. Létrehozták a Türk Befektetési Alapot, amelyhez Magyarország is [hozzájárult](#), és amely a türk államok közötti gazdasági együttműködést és közös beruházásokat hivatott serkenteni. Orbán Viktor miniszterelnök személyesen [vett részt](#) a szervezet állam- és kormányfőinek júliusi informális tanácskozásán Azerbajdzsánban, majd a szervezet novemberi formális csúcstalálkozásán a kirgizisztáni Biskekben. Itt vehette át a magyar miniszterelnök a Türk Világ Legfelsőbb Rendje kitüntetését Szadir Dzsaparov kirgiz államfőtől, mely alkalommal [kihirdette](#), 2025-ben Budapesten lesz a Türk Államok csúcstalálkozója.

A türk államok többségével tovább mélyültek a kétoldalú kapcsolatok. Ezek közül kiemelendő Törökország, hiszen a Magyar-Török Kulturális Évaddal a két ország 2024-ben [ünnepelte](#) diplomáciai kapcsolataik száz évét. A száznál is több kulturális és tudományos programsorozat csúcspontja Orbán Viktor magyar miniszterelnök ankarai látogatása volt decemberben. A megbeszélések fókuszában azonban nem csupán a kétoldalú kapcsolatok álltak, de az ukrajnai háború és a közel-keleti konfliktus mielőbbi lezárásának lehetőségei is. Új lendületet vett az együttműködés Kazahsztánnal – tíz évvel a stratégiai partnerségi megállapodás aláírása után idén újra Magyarországon járt Kazahsztán elnöke. Kaszim-Zsomart Tokajev és Orbán Viktor a kétoldalú gazdasági együttműködés új dimenzióit hirdették meg, különösképp a gyógyszergyártás, élelmiszeripar és vízgazdálkodás terén. A türk világ és a Kaszpi-térség egy másik kulcsállamával, Azerbajdzsánnal is tovább mélyültek a kapcsolatok 2024-ben – a magyar miniszterelnök kétszer járt Azerbajdzsánban, többek között az ENSZ COP29 Klímakonferenciáján.

2024-ben hazánk vált Grúzia elsőszámú európai uniós politikai partnerévé. A magyar kormány nyíltan kiállt Grúzia európai uniós perspektívája mellett, miután Németország júniusban

befagyasztotta a tagjelölt ország csatlakozási eljárását. A magyar miniszterelnök volt az első európai kormányfő, aki Grúziába látogatott az októberi parlamenti választásokat követően. A magyar képviselők nem szavazták meg a tagjelölt ország belügyeibe való, példátlan európai beavatkozásként értékelhető ötpárti EP-határozatot, amely delegitimálja a választást és a kormányt, és Budapest volt a novemberben beiktatott új grúz külügyminiszter első külföldi úticélja.

2024 folyamán fontos előrelépések történtek a magyar-ukrán kapcsolatok rendezése terén. Magyarország végül nem blokkolta Ukrajna EU-csatlakozására vonatkozó tárgyalásainak megkezdésére vonatkozó döntést. 2023 végén az ukrán vezetés módosította a nemzeti kisebbségek oktatási nyelvére vonatkozó törvényeit, amelyek bizonyos mértékben javították a magyar közösség helyzetét. Ennek mentén a magyar-ukrán párbeszéd tárgyilagos jelleget öltött és már 2024 januárjában Szijjártó Péter külügyi és külgazdasági miniszter [látogatást tett Ungváron](#), ahol Dmitor Kuleba akkori külügyminiszterrel és Andrij Jermakkal, az elnöki iroda vezetőjével találkozott és hatórás egyeztetést tartott. A magyar delegáció Ungváron 11 pontban összegezte az elvárásokat, melyeket egy közös munkabizottság tárgyal meg. Ezek a pontok olyan témákat is érintenek, mint a magyar nyelv használata a közigazgatásban, a kultúrában, a közösségi életben, a felsőoktatásban. Nem sokkal ezután munkához látott egy oktatási kormányközi munkacsoport, amely munkája révén 2015-ben már a magyar közösség rendelkezésére álló jogokaikat is visszakapják. Fontos gesztus volt Ukrajna felé, hogy a magyar külügyminiszter [rész vett](#) a Kijev által Svájcban rendezett békecsúcson is, amelynek zárónyilatkozatát is aláírta. Figyelemre méltó, hogy több olyan partner, amelynek magas szintű részvételére számítottak Ukrajnában, vagy alacsony szinten képviseltette magát, vagy nem írta alá a zárónyilatkozatot. A magyar békepárti álláspont pragmatikusságát és ideológiamentességét az is igazolja, hogy a miniszter az ukrán békecsúcson kívül szeptemberben a Globális Dél országai kezdeményezésére szerveződő a „Béke barátai” kezdeményezés new yorki ülésén is felszólalt és nem csak segítségét ajánlotta fel a csoport munkájában, de fel is ajánlotta, hogy Budapest platformot is biztosíthatna a béke folyamatának.

Az ungvári találkozó, valamint a brüggenstock-i gesztus tulajdonképpen előkészítette Orbán Viktor [júliusi kijevi látogatását](#), amely, bár elsősorban a magyar békemisszió első állomása volt, ugyanakkor a magyar-ukrán viszony szempontjából kritikusan fontos előrelépés, amelyek alapját még januárban fektették le. Szimbolikus, hogy a találkozóra a soros magyar EU-elnökség első napján került sor, ezzel is jelezve, hogy Ukrajna minden nehézség ellenére fontos partner Ukrajna számára. A magyar-

ukrán viszony az elmúlt jó néhány évben eléggé fagyos volt, több konfliktus is rontotta a két ország viszonyát, ezért kiemelten fontos, hogy ilyen magas szintű találkozóra került sor, mert az elmúlt hónapoknak az eseményei alapján ez a viszony rendeződni látszik, és bár lassan, a magyar ukránellenesség narratívája „csak” igen éles nézeteltérések során bukkan fel az ukrán médiában. Ehhez szükség volt azokra gesztusokra is, amelyet Budapest tett Kijev felé. Ilyen volt Orbán Viktor Kijevben tett bejelentése is, miszerint ukrán iskola nyílik Magyarországon, amely finanszírozását a magyar állam vállalja, és annyi iskolát fognak majd működtetni, amennyire szükség van. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy ez nem egy valamit valamiért gesztus, hanem egy teljesen indokolt lépés. Nyilván ehhez szükség volt arra, hogy az ukrán törvényhozás bizonyos mértékben visszaállítsa a magyar oktatás jogkörét. A kijevi látogatás középpontjában a magyar-ukrán viszony rendezése mellett a háború lezárása állt. Bár a Kijev és Budapest álláspontjai eltérőek egyelőre, annak a lehetősége, hogy a két fél ezeket konstruktív keretek között tudta megvitatni, önmagában előrelépés a korábbi évekhez képest. A miniszterelnök Moszkvába, majd Pekingbe, és végül Washingtonba utazott, ahol az akkor még az elnöki választásokra készülő Donald Trumppal egyeztetett. Nyilvánvalóan tudatában kell lenni azoknak a geopolitikai proporcionalitásoknak amelyekben hazánk méretéből kifolyólag nem szállhat versenybe az olyan szereplőkkel mint Kína vagy Brazília. Nem a probléma azonnali megoldására tett naiv próbálkozásról van szó tehát, hanem az elzárt kommunikációs csatornák nyitvatartásának a hangsúlyozásáról. Elvégre minden háborúnak a tárgyaló asztalnál van vége. Utóbbihoz pedig igenis minden féllel egyeztetni kell. A Békemisszió kulcsfontossága éppen ebben rejlik, hiszen, hogy a magyar miniszterelnök az egyik, ha nem az egyetlen olyan vezető, aki előtt nyitott ajtók állnak Kijevben, Moszkvában, Pekingben és Washingtonban is egyaránt. Donald Trump megválasztásával az amerikai retorika is megváltozott a háború kapcsán, ami igazolja a júliusi békekezdeményezés helyességét. Ez, valamint a kijevi Orbán-Zelenszkij találkozó tehette indokolttá, hogy Zelenszkij elnök [részt vett](#) az Európai Politikai Közösség budapesti ülésén is. Ez volt az ukrán elnök első budapesti útja a háború kitörése óta. Az elnökség végéhez közeledve a magyar erőfeszítések a béke vagy legalább a tűzszünet eléréséhez továbbra is zajlanak, és Magyarország a továbbiakban is aktív részese kíván lenni a folyamatoknak, akár platformot biztosítva a felek számára a tárgyalások idejére, hiszen Budapest a legnagyobb mértékben érdekelt abban, hogy szomszédságában egy békés, stabil, demokratikus, gazdaságilag prosperáló Ukrajna legyen.

Annak ellenére, hogy Magyarországot többen is úgy látták, elszigetelődik regionálisan és nemzetközi szinten is, ez láthatóan nem így történt 2024-ben. A V4 csúcson való részvételen kívül erősítette kapcsolatait a régió belül számos fontos országgal – Albániával, Észak-Macedóniával, Szlovákiával és Szerbiával, valamint Ausztriával, Németországgal, Franciaországgal és Lengyelországgal is. Ezen kívül a jó viszony a volt amerikai elnökkel szintén kifizetődni látszik: Trump győzelmével Magyarország olyan kapcsolati tőkével rendelkezik a most alakuló új amerikai adminisztráció felé, amely lehetőségeit és pozícióit is nagyban megerősíti. A pragmatikus, realitásokból kiinduló magyar külpolitika a nemzetközi politikában látható blokkosodással szemben is ellenálló a konnektivitás politikájának köszönhetően. Külpolitikai szempontból tehát egy rendkívül eseménydús és változó év végéhez közeledünk, azonban számos olyan kezdeményezést indított el a magyar kormány regionális és nemzetközi szinten is, amelyek a régió erősödését, jobb beágyazottságát teszik lehetővé, a magyar érdekek határozott képviselője mellett.